

VENDIM
Nr.107, datë 9.9.2008

**PËR DISA NDRYSHIME NË DEKLARATËN RREGULLATORE TË MIRATUAR ME
VENDIMIN NR.94, DATË 14.8.2008 “PËR DISA NDRYSHIME NË VENDIMIN NR.87,
DATË 6.8.2008 “PËR MIRATIMIN E DEKLARATËS RREGULLATORE NË KUADËR
TË ZBATIMIT TË METODOLOGJIVE TË LLOGARITJES SË TARIFAVE TË
ENERGJISË ELEKTRIKE””**

Në mbështetje të neneve 9 dhe 26 të ligjit nr.9072, datë 22.5.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, Bordi i Komisionerëve të Entit Rregullator të Energjisë në mbledhjen e tij të datës 9.9.2008, në kuadër të ushtrimit të autoritetit për zbatimin e metodologjive të vendosjes së tarifave dhe çmimeve të energjisë elektrike, pasi shqyrtoi relacionin e paraqitur nga Drejtoria e Çmimeve dhe Tarifave, për disa ndryshime në deklaratën rregullatore,

VENDOSI:

1. T’i miratojë ndryshimet në deklaratën rregullatore të miratuar me vendimin nr.94, datë 14.8.2008 të Bordit të Komisionerëve të ERE-s “Për miratimin e deklaratës rregullatore në kuadër të zbatimit të metodologjive të llogaritjes së tarifave të energjisë elektrike”.

2. Deklarata rregullatore me ndryshimet përkatëse i bashkëlidhet këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI I ERE-S
Bujar Nepravishta

DEKLARATË RREGULLATORE

1. Qëllimi

Kjo deklaratë rregullatore miratohet me qëllim që të bëjë të mundur llogaritjen e tarifave për veprimtaritë e prodhimit publik, furnizimit publik me shumicë, shpërndarjes dhe furnizimit publik me pakicë në zbatim të metodologjive të tarifave përkatëse të miratuara nga ERE.

ERE ka vendosur që periudha nga 1 mars 2009 deri më 31 dhjetor 2009 të jetë një periudhë tranzitore, gjatë së cilës nuk do të ketë ndryshim në tarifën ekzistuese të energjisë elektrike, sipas vendimit të ERE-s nr.21, datë 14.2.2008. Kjo do të lejojë investitorin të vlerësojë situatën brenda OSSH-së dhe të përgatisë aplikimin për rishikimin e tarifave të energjisë elektrike jo më vonë se 1 shtator 2009, të cilat do të bëhen efektive më 1 janar 2010.

Periudha e parë rregullatore do të jetë 1 janar 2010 – 31 dhjetor 2010;
Periudha e dytë rregullatore do të jetë 1 janar 2011 – 31 dhjetor 2011;
Periudha e tretë rregullatore do të jetë 1 janar 2012 – 31 dhjetor 2014;
Periudhat rregullatore më pas do të jenë nga 3 – 5 vjet.

Tarifat e energjisë elektrike, që do të jenë efektive nga 1 janari 2010, përveç shpenzimeve dhe fitimit për vitin 2010 që do të përcaktohen sipas metodologjisë së tarifave dhe kësaj deklarate rregullatore, do të kompensojnë për vitin 2009 vetëm diferencën për shpenzimet shtesë që lidhen me importin e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve në rrjetin e shpërndarjes. Ky kompensim do të bëhet për diferencën që rezulton ndërmjet nivelit të miratuar të humbjeve 29% për vitin 2008 dhe nivelit të humbjeve prej 32% të lejuara për vitin 2009.

Me përfundimin e tri periudhave të para rregullatore, ERE do të miratojë një deklaratë rregullatore për periudhat e tjera rregullatore në vijim.

2. Për tarifën e kompanisë publike të prodhimit (KPP)

2.1 Përcaktimi i vlerës së RAB-it të KPP-së për vitin 2009.

Në përputhje me metodologjinë e llogaritjes së tarifës për KPP-në, RAB-i i KPP-së për vitin 2009 do të llogaritet si shuma e vlerës kontabël të aseteve fikse, që rezulton nga bilanci i audituar, sipas standardeve IFRS të KPP-së në 31 dhjetor 2007, plus investimet e pritshme nga kompania për vitin 2008, plus investimet e parashikuara nga i licencuari për vitin 2009 dhe të pranuar nga ERE, minus amortizimin e akumuluar për vitin 2009, plus kapitalin e punës.

2.2 Përcaktimi i normës së kthimit nga kapitali i vet (RoE) për KPP

Duke qenë se KPP do të mbetet në pronësi të shtetit, ajo do të ketë një profil risku financimi të ulët. Për më tepër qeveria nuk kërkon kthime të larta nga kapitali i vet. Për këtë arsye RoE për KPP-në nuk është një normë kthimi e bazuar në treg, por përcaktohet si një përqindje interesi e bonove të thesarit afatshkurtra të Bankës së Shqipërisë.

2.3 Raporti i synuar i borxhit ndaj kapitalit total për KPP-në

Për qëllim të llogaritjes së tarifës së prodhimit të energjisë elektrike, ky raport pranohet të jetë 60% borxh.

2.4 Kapitali i punës

Kapitali i punës i pranuar nuk do të jetë më tepër se 1/12 e OPEX (Shpenzimeve operative), siç përcaktohet në metodologjinë e llogaritjes së tarifës për KPP-në.

2.5 Niveli vjetor i prodhimit hidro të KPP-së

Mesatarja vjetore e prodhimit hidro për 10 vitet e fundit është 4,579 GWh, ndërsa për 5 vitet e fundit është 4,770 GWh.

Duke marrë në konsideratë faktin që KESH-i përdor nivelin 4,200 GWh prodhim hidro për parashikimin vjetor të prodhimit, është e mundur që prodhimi faktik të jetë rreth 2,500 GWh më i lartë se prodhimi i parashikuar nga KESH-i për 5 vitet e ardhshme, duke siguruar kështu qëndrueshmëri të tarifave në të ardhmen dhe minimizim të riskut hidrologjik.

Për llogaritjen e tarifave që FPSH-ja do të aplikojë për FPP-në dhe që KPP-ja do të aplikojë për OST-në, prodhimi vjetor hidro i KPP-së për periudhat rregullatore të përcaktuara në këtë deklaratë do të pranohet 4,200 GWh për prodhimin neto në vit.

3. Për tarifën e furnizuesit publik me shumicë (FPSH)

3.1 Norma e fitimit

- Për furnizuesin publik me shumicë do të jetë e barabartë me 0.5% mbi blerjet vjetore të energjisë elektrike.

- Për të ulur risqet e FPSH-së, që burojnë nga prodhimi hidro i KPP-së, do të bëhen axhustimet vjetore të mëposhtme:

i) Tarifa e FPSH-së do të përfshijë edhe kosto financiare neto, që i shkaktohen FPSH-së nga risku i sipërpërmendur;

ii) Axhustime për të mbuluar koston e interesit për të mbajtur një linjë kredie të marrë për

vitet e thata hidrike;

iii) Axhustime vjetore do të bëhen për tepricat ose mungesat e të ardhurave për KPP-në, që rrjedhin nga ndryshimet në prodhimin hidro nga prodhimi i planifikuar prej 4 200 GWh/vit të vitit paraardhës.

FPSH-ja do të bëjë një tender vjetor në përputhje me dispozitat e ligjit nr.9643, datë 20.11.2006 “Për prokurimin publik” për blerjet me shumicë të energjisë elektrike shtesë mbi prodhimin e parashikuar të KPP-së.

4. Për tarifën e shërbimit të shpërndarjes

4.1 Përcaktimi i vlerës së RAB-it për OSSH-në

Vlera fillestare e RAB-it do të llogaritet si shumë:

i) e vlerës së aseteve joqarkulluese sipas bilancit të OSSH-së për vitin 2007 të audituar sipas IFRS, i publikuar;

ii) e vlerës së investimeve aktuale për vitin 2008, e cila parashikohet të jetë 1,900 milionë lekë.

iii) e vlerës së investimeve të parashikuara që do të kryhen gjatë vitit 2009 në përputhje me planin e investimeve të miratuar nga ERE, bazuar në nenin 24 të ligjit për sektorin e energjisë elektrike;

iv) minus vlerën e amortizimit të akumuluar për vitin 2009;

v) e vlerës së kapitalit të punës, e cila do të jetë e barabartë me 1/12 e OPEX-it të lejuar për periudhën për të cilën aplikohet.

ERE nuk ka përcaktuar vlerën fillestare të RAB-it, por si vlerë fillestare të aseteve joqarkulluese do të përdorë vlerën e aseteve joqarkulluese sipas bilancit të OSSH-së të 31.12.2007, të audituar sipas IFRS-ve, e cila është 16,320 milionë lekë. Nga vlera e RAB-it do të zbriten të gjitha asetet joqarkulluese të financuara nëpërmjet granteve. Vlera e aseteve joqarkulluese, të financuara nëpërmjet granteve për vitin 2008 (sipas aplikimit për çmimet e vitit 2008), është 770 milionë lekë.

Axhustimi i RAB-it për vitet e ardhshme do të bëhet në përputhje me metodologjinë e tarifave të shpërndarjes. Kjo metodë reflekton në mënyrë të drejtë investimet fillestare të bëra nga investitori, të cilat duhet të rikthehen nëpërmjet kthimit mbi RAB-in.

4.2 Llogaritjet e koston mesatare të ponderuar të kapitalit (WACC) për OSSH-në

Për qëllim të llogaritjes së tarifave të shërbimit të shpërndarjes së energjisë elektrike, WACC-u, i pranuar nga ERE, do të llogaritet mbi baza vjetore siç është shprehur më poshtë:

RoE para takse për OSSH-në do të jetë 14 % për dy periudhat e para rregullatore dhe më pas ERE do ta rishikojë vlerën e RoE-së, në përputhje me metodologjinë e tarifave dhe me kushtet aktuale të tregut.

ERE do të përdorë normën mesatare të ponderuar të borxhit vjetor në euro në Shqipëri, të publikuar nga Banka e Shqipërisë, plus 2%, si “tavan” për pranimin e normës së interesit mbi borxhet e reja.

Kosto e borxhit për borxhet e vjetra është kosto aktuale e aplikuar sipas termave të marrëveshjes së nënhuasë midis KESH-it dhe OSSH-së. Borxhi i vjetër i referohet borxheve, që i janë ngarkuar OSSH-së në përputhje me marrëveshjen e nënhuasë së saj me KESH-in.

WACC llogaritet si më poshtë:

$RoE\% = Y1\%$

$CoOD\% * OldL-T/Total Debt = Y2\%$

$CoND\% * NewL-T/Total Debt = Y3\%$

$WACC = 40\% * Y1\% + 60\% * (Y2\% + Y3\%)$

Ku:

$RoE\% =$ Norma e kthimit mbi kapitalin e vet

$CoOD\% =$ Norma mesatare aktuale e interesit të borxheve të vjetra

$CoND\% =$ Norma mesatare e interesit të borxheve të reja

$OldL-T/Total Debt =$ Pjesa e borxhit të vjetër afatgjatë në totalin e borxhit

$\text{NewL-T/ Total Debt} = \text{Pjesa e borxhit të ri afatgjatë në totalin e borxhit}$

4.3 Raporti i synuar i borxhit ndaj totalit të kapitalit për OSSH-në:

Për qëllim të llogaritjes së tarifave të shërbimit të shpërndarjes së energjisë elektrike, ky raport pranohet 60%.

4.4 Kapitali i punës

Kapitali i punës i pranuar do të jetë i barabartë me 1/12 e OPEX-it (Shpenzimeve operative), siç përcaktohet në metodologjinë e llogaritjes së tarifës për OSSH-në. Për qëllimin e llogaritjes së kapitalit të punës, OPEX i lejuar përfaqëson kostot operative vjetore të lejuara për realizimin e aktivitetit të licencuar, duke përjashtuar amortizimin dhe shpenzimet financiare. Shpenzimet që lidhen me blerjen e energjisë për mbulimin e humbjeve në shpërndarje janë gjithashtu pjesë e OPEX-it të lejuar.

Niveli fillestar i OPEX-it për vitin 2009 do të jetë ai i miratuar në tarifat e vitit 2008:

- 21,000 milionë lekë për OSSH-në; dhe

- 1,800 milionë lekë për FPP.

Vlerat e dhëna më sipër shërbejnë si referencë lidhur me përcaktimin e OPEX-it. OPEX-i i realizuar gjatë vitit 2009 do të shërbejë si bazë për llogaritjen e tarifave për vitin 2010.

4.5 Objektivat e reduktimit të humbjeve

Për të përcaktuar objektivat e reduktimit të humbjeve përgjatë periudhave rregullatore do të merret në konsideratë niveli i pritshëm i humbjeve për vitin 2008 i barabartë me 32% të energjisë së injektuar në rrjetin e shpërndarjes.

Deri tani nuk ka ndonjë studim specifik për vlerësimin e humbjeve në rrjetin e shpërndarjes. Për qëllime të llogaritjes së tarifës bazuar në përllogaritjet e KESH-it, ERE pranon për periudhën e tretë rregullatore humbjet e përgjithshme (teknike + joteknike) të barabarta me 15%.

ERE pret përmirësim të shpejtë në nivelin e humbjeve joteknike dhe një përmirësim me të ngadaltë, por të vazhdueshëm në reduktimin e humbjeve teknike. ERE parashikon zvogëlimin e humbjeve totale në shpërndarje sipas një skenari të tillë:

4 % reduktim për periudhën e parë rregullatore;

4 % reduktim për periudhën e dytë rregullatore;

9 % reduktim për periudhën e tretë rregullatore (3*3%).

Gjatë vitit 2009, OSSH-ja do të kryejë një studim të detajuar në vlerësimin e humbjeve teknike. Në qoftë se skenarin e propozuar nga ERE nuk e konsideron të përshtatshëm, OSSH-ja do t'i propozojë ERE-s një program për reduktimin e humbjeve totale për tri periudhat rregullatore të përmendura më sipër, të ndarë sipas viteve të shoqëruar me planin e investimeve për reduktimin e humbjeve sipas këtij programi, duke respektuar objektivin përfundimtar prej 15% humbje totale në fund të periudhës së tretë rregullatore. Vlera e investimeve për reduktimin e humbjeve, sipas programit të paraqitur nga OSSH-ja, miratohet nga ERE bazuar në nenin 24 të ligjit për sektorin e energjisë elektrike.

ERE do të përdorë çmimin mesatar vjetor të importit të energjisë elektrike të vitit paraardhës të realizuar nga FPSH-ja si “benchmark” për llogaritjen e shpenzimeve të OSSH-së për blerjen e energjisë për mbulimin e humbjeve totale. Çmimi i vlerësuar i FPSH-së do të shumëzohet me humbjet totale të pranura nga ERE-ja.

Duke iu referuar shpenzimeve të OSSH-së për blerjen e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve të miratuara nga ERE, çdo realizim më i lartë i kostove për blerjen e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve do të jetë përgjegjësi e OSSH-së, ndërsa çdo realizim më i ulët i këtyre kostove do të jetë në përfitim të OSSH-së.

Çmimi “benchmark” i blerjes së energjisë do të jetë rezultat i prokurimeve mbi baza vjetore të FPSH-së për blerjen e energjisë në tregun konkurrues, për të përmbushur kërkesën e konsumatorëve të brendshëm për energji elektrike, përveç energjisë që ai blen nga burimet e brendshme me kosto të ulët dhe me çmime të rregulluara.

Megjithatë ERE do ta lejojë OSSH-në të firmosë kontrata me afat më të gjatë se një vit,

për blerjen e energjisë për mbulimin e humbjeve, duke i dhënë mundësinë OSSH-së për të mbajtur përfitimet e mundshme që rrjedhin nga një çmim i favorshëm i energjisë në treg.

5. Përcaktimi i faktorit X

5.1 Vlera e faktorit X për të tri periudhat rregullatore do të jetë zero.

5.2 ERE do të njohë çdo përfitim që vjen nga reduktimi i shpenzimeve operative (pa përfshirë humbjet) dhe do t'i lihet investitorit deri në fund të periudhës rregullatore përkatëse. Korrektimi i OPEX-it të periudhës pasardhëse, do të jetë pjesë e gjykimit të ERE-s.

6. Për tarifën e furnizuesit publik me pakicë (FPP)

- Tarifa e FPSH-së do të jetë kosto e njohur për FPP-në.

- Norma e fitimit për furnizuesin publik me pakicë do të jetë e barabartë me 1% mbi shpenzimet vjetore për blerjen e energjisë elektrike nga FPSH me çmime të rregulluara. Norma e fitimit të FPP-së bazohet vetëm në koston e energjisë së blerë nga FPSH-së dhe ajo nuk llogaritet mbi kostot e transmetimit, shpërndarjes apo kostot e ndonjë shërbimi ndihmës, si dhe koston e energjisë elektrike të blerë nga OSSH-ja për të mbuluar humbjet.

- Për tri periudhat e para rregullatore ERE do ta lejojë nivelin e borxhit të keq në masën 4% në vit. Kjo normë do të aplikohet mbi totalin e të ardhurave të faturuara nga FPP, duke përfshirë të gjithë komponentët e tarifave për FPSH, OST dhe OSSH dhe duke përjashtuar TVSH.

- Në lidhje me strukturën e tarifave të konsumatorëve familjarë, ERE ka ndërmarrë një studim për të përcaktuar konsumin minimal mujor.

Rezultatet e këtij studimi do të përdoren për të rishikuar nivelin e bllokut të parë për konsumatorët familjarë në tarifën që do të hyjnë në fuqi në 1 janar 2010.

7. Cilësia e shërbimit të furnizimit me energji elektrike

- ERE ka përcaktuar vetëm dy tregues të cilësisë së shërbimit, derisa standardet për cilësinë e shërbimit të përgatiten:

- Ndërprerje të furnizimit me energji elektrike (me shpeshtësi dhe kohëzgjatje) në raste riparimesh dhe remontesh, që do të kryhen nga OSSH-ja. OSSH-ja duhet t'i paraqesë ERE programin e remonteve mbi baza vjetore.

- Saktësi të faturimit 99 %. Saktësia e faturimit është kritike për të reduktuar humbjet dhe për të qenë të drejtë ndaj konsumatorëve. Për më tepër ERE dhe OSSH-ja/FPP-ja, duhet të punojnë së bashku për të vendosur rregulla për shpeshtësinë e leximit të matësve dhe se si do të ndahet konsumi i energjisë elektrike për çdo muaj në rastet kur një matës lexohet më rrallë se një herë në muaj.

Standardet për cilësinë e shërbimit do t'i propozohen ERE-s nga investitori në të ardhmen, në bashkëpunim me të licencuar të tjerë. Standardet do të trajtojnë cilësinë dhe gjithashtu edhe sigurinë e furnizimit me energji elektrike. ERE parashikon që ky proces të zgjasë rreth 1 vit për FPP dhe OSSH, derisa ata të analizojnë sistemin, të zhvillojnë nivelet e benchmarkut për çdo standard të cilësisë dhe sigurisë, të zhvillojnë objektivat, të zhvillojnë programet për të arritur këto objektiva.

8. Dispozita përfundimtare

Sikurse në të gjitha dokumentet zyrtare të miratuara nga ERE, versioni shqip i këtij dokumenti është versioni zyrtar.

9. Miratimi

Kjo deklaratë rregullatore u amendua nga Bordi i Komisionerëve me vendimin nr.107, datë 9.9.2008.